

Complexnummer: 524616

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Maarheeze

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

524617, 524618, 524619, 525901

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Rijksstraatweg 675, 2245 CB Wassenaar

Complexomschrijving

Inleiding

De HISTORISCHE BUITENPLAATS Maarheeze bestaande uit een WOONHUIS (1), van het type landhuis, TUIN- EN PARKAANLEG (2), GARAGE/DIENSTWONING (3) en een TOEGANGSHEK (4) is gebouwd in opdracht van dhr. G.A. van Putten jr, een oud Indië-ganger.

Het complex van landhuis en bijgebouwen dateert uit 1914 en is ontworpen door de Haagse architect J.J.(Co) Brandes. Ondanks enkele verbouwingen die het gevolg zijn van de nieuwe functie als kantoor, verkeert het rijk uitgevoerde interieur nog grotendeels in oorspronkelijke staat zowel wat indeling als detaillering betreft. De geometrische tuin met terrassen en gemetselde muurtjes die in de trant van de Nieuw Architectonische tuinstijl direct rond het huis is aangelegd, dateert uit ca. 1917 en is ontworpen door de tuinarchitect D.F. Tersteeg. De omringende negentiende eeuwse parkaanleg, die oorspronkelijk behoorde tot het landgoed Clingendael, fungeert hiervoor als decor en geeft de tuin een zekere beslotenheid. De overwegend symmetrische hoofdvorm van het monumentale landhuis is beïnvloed door eigentijdse Duitse architectuur, gekenmerkt door verticaliteit en eenvoud. De gevelbehandeling is echter meer expressionistisch in de toepassing van decoratief siermetselwerk en geglazuurde reliëftegels. De opdrachtgever was een oud-Indiëganger en dat is waarschijnlijk de verklaring voor de oosterse motieven in de ornamentiek van het huis. De bouwstijl van het huis is karakteristiek voor het vroege werk van Brandes die vooral bekend is als pionier van de Haagse School-architectuur uit de jaren twintig. Brandes was van 1912 tot 1918 geassocieerd met het architectenbureau Z. Hoek en J.T. Wouters dat een voortrekkersrol speelde

in de transformatie van Wassenaar tot villadorp, niet alleen bij de ontwikkeling van bouwlocaties maar ook wat de vormgeving van de landhuizen betreft. De eerste villa's die het bureau bouwde, daterend uit de periode 1910-1916, worden gekenmerkt door een op traditionele voorbeelden geïnspireerd bouwstijl met bijpassende bijgebouwen analoog aan oudere historische buitenplaatsen.

N.B. De na-oorlogse gebouwen op het terrein zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

De historische buitenplaats Maarheeze ligt ten oosten van de Rijksstraatweg, de doorgaande weg van Wassenaar naar Den Haag. Het landhuis staat centraal op het terrein, de westgevel is naar de weg georiënteerd, de hoofdingang bevindt zich in de oostgevel. De geometrische tuinaanleg bevindt zich aan de zuid- en westkant van het huis. In de restanten van de landschappelijke tuin staan de dienstwoningen. Bij de hoofdingang aan de Rijksstraatweg staan het toegangshek, de portierswoning en het wachthuisje. Vanaf het hek loopt een oprijlaan naar de entree aan de achterzijde van het huis en vandaar een pad naar de garage-dienstwoning in de noord-oosthoek van het terrein.

Waardering

De historische buitenplaats Maarheeze uit 1914 is van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang

- als representatief en gaaf voorbeeld van een jongere buitenplaats in de eerste fase van de ontwikkeling van Wassenaar tot villadorp (1910-1916) waarbij het bureau Hoek en Wouters een voortrekkersrol heeft gespeeld
- vanwege de voor het vroege werk van J.J. Brandes kenmerkende op Duitse voorbeelden geïnspireerd bouwstijl van het landhuis
- vanwege de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, detaillering en materiaalgebruik van de complexonderdelen
- vanwege de hoge mate van ensemblewaarde van de complexonderdelen onderling en de historisch-ruimtelijke relatie met de omgeving
- vanwege de situering aan de Rijksstraatweg in Wassenaar, van oudsher een concentratie van buitenplaatsen

Monumentnummer*: 524617

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 18113/17

Complexnummer

524616

Complexnaam

Maarheeze

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Rijksstraatweg

Nr*

675

Toev.*

Postcode*

2245 CB

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

D

Kad. object*

2726

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

Het bij de historische buitenplaats Maarheeze behorende WOONHUIS van het type landhuis is gebouwd in 1914 naar ontwerp van de Haagse architect J.J.(Co) Brandes, die toen werkzaam was voor het Architectenbureau van Hoek & Wouters. De overwegend symmetrische hoofdvorm van het monumentale landhuis is beïnvloed door eigentijdse Duitse architectuur, gekenmerkt door verticaliteit en eenvoud. De gevelbehandeling is echter meer Expressionistisch in de toepassing van decoratief siermetselwerk en geglazuurde reliëftegels. De opdrachtgever was een oud-Indiëganger en dat is waarschijnlijk de verklaring voor de oosterse motieven in de ornamentiek van het huis. De bouwstijl van het huis is karakteristiek voor het vroege werk van Brandes die vooral bekend is als pionier van de Haagse School-architectuur uit de jaren twintig van de 20ste eeuw.

Omschrijving

Nagenoeg symmetrisch opgezet landhuis met souterrain en twee bouwlagen onder een samengesteld afgeknot schilddak met leien in Maasdekking. De dakschilden vertonen aan de onderzijde een knik en zijn aan de dakvoet concaaf gebogen waardoor ze oversteken. Gevels met diverse risalieten, serres, erkerpartijen, terrassen en balkons.

Boven een natuurstenen plint en een hoog, uit klinkers bestaande, trasraam onder rondgaande zandstenen lijst zijn de gevels opgetrokken in een rode handvormsteen. De decoratief gemetselde gevels zijn voorzien van verschillende horizontale en verticale sierbanden van grauwe baksteen in geometrische patronen met gele en groene geglazuurde relieftegels. Lateien, speklagen, en waterdorpels zijn uitgevoerd in gele zandsteen, evenals enkele sierelementen in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de geveltoppen. Rechtgesloten venster- en deurpartijen met roedenverdeling, deels samengesteld onder zware lateien. Op de verdieping vormen deze lateien een speklaag. Symmetrische voorgevel (west) met hoog opgaand middenrisaliet en erkerpartij (baywindow) met afgeronde hoeken over twee bouwlagen. Het middenrisaliet bevat boven de gootlijst een loggia-balkon en een puntgevel onder steekkap. De loggia wordt gevormd door twee natuurstenen kolommen met Ionische kapitelen. Aan weerszijden van het balkon dubbele gemetselde pilasters. Geveltop met brede horizontale zandstenen sierbanden en, centraal, een staand ovaal venster in decoratieve zandstenen lijst met gestileerde motieven, in verguld letters en cijfers 'AD 1915'.

In de geveldelen aan weerszijden van het middenrisaliet aan elke kant twee vensterassen met op de begane grond dubbele glasdeuren naar het terras. Het terras heeft een gemetselde balustrade onder een zandstenen dekljst. Twintigruits verdiepingsvensters met kruiskozijn. In het dakschild dakkapellen onder schilddakjes met dubbele vensters.

De linker zijgevel (noord) is eveneens symmetrisch van opbouw met twee rechthoekige erkers en daarboven loggia's, beide voorzien van drie gecanneleerde natuurstenen kolommen met Ionische voluutkapitelen onder zware latei waarop een overstekend schilddakje rust. Tussen de erkerpartijen ter hoogte van de eerste bouwlaag een naar voren springend bouwdeel met drie vensters (de oorspronkelijke dienkamer en bijkeuken) en daarboven een dichtgezet balkon. Negenruits begane grondvensters onder doorlopende zware natuurstenen latei. Boven het balkon een hoog opgaande middenpartij met venster tussen twee smalle zijlichten en puntgevel onder steekkap. De geveltop is versierd met zandstenen blokken en banden.

De symmetrische achtergevel (oost) heeft een hoog opgaand middenrisaliet met topgevel en steekkap. Op de begane grond de centrale hoofdingang onder het ver overstekende verdiepingsbalkon dat rust op een gemetseld muurtje recht tegenover de deur. Balkondeuren met zijlichten onder zandstenen sierlijsten met relief en daarboven een halve verdieping onder de geveltop eveneens met decoratieve zandstenen elementen. Aan weerszijden van het risaliet op de begane grond twee rechthoekige uitbouwtes met vensters onder schilddakjes en op de verdieping twee 15-ruits vensters. Nagenoeg symmetrisch ingedeelde rechter zijgevel (zuid) met centrale half rond uitgebouwde tuinkamer op de begane grond. Tussen de vensters zandstenen halfzuilen onder een zandstenen latei. Recht boven de tuinkamer een hoog opgaande gevelpartij die eindigt in een puntgevel onder een steekkap. Aan weerszijden van de halfronde tuinkamer twee loggia's met zandstenen gecanneleerde kolommen met Ionische voluutkapitelen onder een balkon over de hele breedte van de gevel. Het balkon volgt de gebogen lijn van de tuinkamer. Aan weerszijden loggias als op de begane grond maar dan onder overstekende schilddakjes. Op het dak vier schoorstenen.

INTERIEUR. Grotendeels origineel interieur met oorspronkelijke indeling en in enkele kamers fraaie betimmering met vaste kasten en schouwen. Naar Engels voorbeeld zijn de kamers in het huis gegroepeerd rond een grote centrale hal met trappenhuis. Ingangspartij met deur onder half rond glas-in-lood bovenlicht en twee tochtdeuren naar de centrale hal. De hal heeft een paneelbetimmering rondom waarin tegen de westwand een schouw is opgenomen. Aan de noordzijde het trappenhuis met keizerlijke trap van een arm naar een bordes en vandaar twee armen naar de verdieping en vandaar een zelfde trap naar de zolder. Houten trappen met leuning van dubbele getordeerde spijlen. De overgang van hal naar trap wordt op begane grond en verdieping gevormd door een segmentboog. De zolderverdieping wordt van boven verlicht door een groot dakvenster in het afgeknotte deel van het dak. De half rond uitgebouwde tuinkamer op de begane grond heeft een tegelvloer, deels betegelde wanden met pilasters en gedeeltelijk een gestuct tongewelf met segmentboogvormige spanten. In het halfronde gedeelte deurpartijen naar

de loggia's aan weerszijden. De voormalige eetkamer en salon zijn voorzien van een oorspronkelijke paneelbetimmering met vaste kasten, schouwen en in de eetkamer een haardpartij met aan weerszijden banken en vensters, een 'inglenook' naar Engels voorbeeld. Op de verdieping aan de voorzijde een kamer met oorspronkelijke paneelbetimmering, sierranden in fijn houtsnijwerk, deels verguld. Haardpartij met betegelde schoorsteenmantel en fries waarop in reliëf een pauw is afgebeeld. Op de plaats van het schilderstuk een in metaal uitgevoerd reliëf met vaas, vogels en gestileerde bloemmotieven.

Waardering

Huis Maarheeze uit 1914, hoofdonderdeel van de gelijknamige historische buitenplaats, van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde

- vanwege de gemengde bouwstijl, met invloeden van historische bouwstijlen, Expressionistische Amsterdams School-architectuur en Engels landhuisbouw, kenmerkend voor het vroege werk van de architect J.J. Brandes
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur in hoofdvorm, indeling en materiaalgebruik
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het interieur in hoofdvorm, indeling en materiaalgebruik.
- als hoofdbestanddeel van de historische buitenplaats Maarheeze
- vanwege de ruimtelijke en functionele samenhang van het huis met de tuin en de andere complexonderdelen

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 524618

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 18113/17

Complexnummer

524616

Complexnaam

Maarheeze

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Rijksstraatweg

Nr*

675

Toev.*

Postcode*

2245 CB

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

D

Kad. object*

2965

WASSENAAR

D

2723

WASSENAAR

D

3137

WASSENAAR

D

3138

WASSENAAR

D

2647

WASSENAAR

D

2815

WASSENAAR

D

2728

WASSENAAR

D

2717

WASSENAAR

D

2813

WASSENAAR

D

2725

WASSENAAR

D

2814

WASSENAAR

D

2724

WASSENAAR

D

2720

WASSENAAR

D

2719

WASSENAAR

D

2963

WASSENAAR

D

2726

WASSENAAR

D

2816

WASSENAAR

D

2966

Rijksmonumentomschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Inleiding complexonderdeel 2

De TUIN- EN PARKAANLEG behorende bij de historische buitenplaats Maarheeze is te onderscheiden in een geometrische tuinaanleg bij het landhuis Maarheeze met terrassen en gemetselde muurtjes in de trant van de Nieuw Architectonische tuinstijl. Deze dateert uit ca. 1917 en is ontworpen door de tuinarchitect D.F. Tersteeg. En daarnaast een omringende 19de-eeuwse parkaanleg, die oorspronkelijk behoorde tot het landgoed Clingendaal. Deze is compositorisch bij de tuin betrokken.

Objectomschrijving

De geometrische tuin voor de westgevel heeft een symmetrische aanleg. Direct voor de gevel een hoog terras afgeschermd door een gemetselde muur. Ter hoogte van het middenrisaliet in de gevel springt het terras naar voren en hier bevindt zich op het niveau van de tuin in de muur een betegelde fontein met spuwstuk onder een rondboog. Aan weerszijden daarvan leiden twee trappen van het hoge terras naar twee lager gelegen terrassen en vandaar gaan trappen de eigenlijke tuin in. Vierkant gazon met in het midden een vierkante vijverpartij. Laag meanderend gemetseld muurtje rond het gazon. Het landschapspark fungeert als coulisse en geeft de aanleg beslotenheid.

Waardering

Tuin- en parkaanleg van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische, tuinhistorische en ensemblewaarde

- vanwege de hoge kwaliteit van het tuinontwerp dat een representatief voorbeeld is binnen het oeuvre van de tuinarchitect D.F. Tersteeg
- vanwege de hoge mate van gaafheid en herkenbaarheid van de tuinaanleg
- vanwege de bijzondere historisch-ruimtelijke samenhang met de overige complexonderdelen van de buitenplaats Maarheeze met name het landhuis en het omringende, voormalige park Clingendaal

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 524619

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 18113/17

Complexnummer

524616

Complexnaam

Maarheeze

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Rijksstraatweg

Nr*

669

Toev.*

Postcode*

2245 CB

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

D

Kad. object*

2647

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 4

De bij de historische buitenplaats Maarheeze behorende GARAGE annex DIENSTWONING is gebouwd in 1914 naar tekeningen van de Haagse architect J.J.(Co) Brandes.

Omschrijving

Pand op T-vormige plattegrond van een bouwlaag onder een samengesteld geknikt schild-zadeldak met leien in Maasdekking. De dakschilden zijn evenals bij het landhuis aan de onderzijde concaaf gebogen en steken over. De symmetrische voorgevel (west) van de korte poot van de T heeft een breed middenrisaliet onder gebroken schilddak. In het risaliet een grote garagdeur tussen twee zijlichten en in het dakschild een grote houten dakkapel onder steekkap. Aan weerszijden van het risaliet drieruits vensters hoog in de gevel. Het risalerende rechter deel van de linker zijgevel (noord) bevat twee houten paneeldeuren, waarvan de rechter de entree tot de bovenwoning vormt. Links in gevel een tweede garagdeur en houten paneeldeur van de werkkast. Op het dak drie decoratief gemetselde schoorstenen.

Waardering

Garage annex dienstwoning uit 1914 van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische en stedenbouwkundige waarde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de stilistische en functionele samenhang met het huis en de overige complex onderdelen van de buitenplaats Maarheeze
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur op de begane grond
- als onderdeel van de historische buitenplaats Maarheeze.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Garage(L)

Monumentnummer*: 525901

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 15 april 2002
Kadaster deel/nr: 18113/17

Complexnummer

524616

Complexnaam

Maarheeze

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Rijksstraatweg

Nr*

675

Toev.*

Postcode*

2245 CB

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

D

Kad. object*

2816

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 4

TOEGANGSHEK behorend bij de historische buitenplaats Maarheeze gebouwd in 1914 in de trant van de Amsterdamse School. Het hek staat aan de Laan van Oud-Clingendaal.

Omschrijving

Op een hardstenen plint gemetslede pijlers met geglazuurde steentjes in een geometrisch motief ter decoratie (overeenkomstig de stijl van het huis). Tussen de pijlers dubbele smeedijzeren hekvleugels.

Waardering

Toegangshek uit 1914 van algemeen belang vanwege de cultuur-, architectuurhistorische en ensemblewaarde

- vanwege de stilistische en functionele samenhang met het huis en de overige complexonderdelen van de buitenplaats;
- vanwege de gaafheid;
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de markering van de toegang tot de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen